

Az Országgyűlés
Alkotmányügyi, igazságügyi és
ügyrendi bizottsága

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: 5/6419/1

Érkezett: 2008 DEC 01

J E L E N T É S

Gusztos Péter (SZDSZ) képviselő által „Az ügyészség valóban nem észleli a bűncselekményeket?” címmel I/6419. számon benyújtott interpelláció tárgyában folytatott vizsgálatról

1. ELŐZMÉNY

Az Országgyűlés 2008. október 6-ai ülésén 162 igen szavazattal, 189 nem szavazattal és 13 tartózkodás mellett nem fogadta el az interpellációra Dr. Belovics Ervin, legfőbbügyész-helyettes által adott választ. A Házszabály 117. § (4) bekezdése alapján az Országgyűlés elnöke az interpellációt az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottságnak (a továbbiakban: bizottság) adta ki vizsgálat céljából. A bizottság a 2008. november 18-ai ülésén az érintettek jelenlétében az interpelláció tárgyalását lefolytatta.

2. DR. KOVÁCS TAMÁS LEGFŐBB ÜGYÉSZ BIZOTTSÁG ELŐTT KIFEJTETT ÁLLÁSPONTJA

Dr. Kovács Tamás legfőbb ügyész a plenáris ülésen elhangzott választ a bizottság ülésén szóban a következők szerint egészítette ki:

Az Alkotmány 51. §-a a Legfőbb Ügyészség feladatává teszi, hogy gondoskodjon az alkotmányos rendet, az ország biztonságát, függetlenségét sértő, veszélyeztető cselekmények üldözéséről. A Magyar Köztársaság Ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény (Ütv.) 7. § (1) bekezdés c) pontja szerint az ügyész köteles biztosítani minden tudomására jutott bűncselekmény következetes üldözését. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 6. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak, az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak kötelessége, hogy az e törvényben megállapított feltételek esetén a büntetőeljárást megindítsa, illetőleg az eljárást lefolytassa. Az idézett törvényi rendelkezésekhez képest a Be. 170. §-a a bűnüldözés területén szűkíti az ügyészség hatáskörét. Legfőbb Ügyész úr álláspontja szerint a vita tárgya a jogértelmezés tekintetében az, hogy mi az a „tudomására jutott bűncselekmény”. A tudomására jutott bűncselekmény mibenlétét a már hivatkozott Be. 170. §-a határozza meg akként, hogy a nyomozás az ügyésznek vagy a nyomozó hatóságnak hivatali hatáskörében, valamint a nyomozó hatóság tagjának hivatali minőségében tudomására jutott adatok alapján vagy feljelentésre indul meg. Ebből a törvényszövegből az is nyilvánvaló, hogy az ügyészt nem egy személyiségként kezeli, hanem a büntetőeljárás törvényben meghatározott hatáskör gyakorlóját említi, ezt a hatáskört pedig a Be. 28. §-a az ügyész feladatairól szólva részletesen körülírja.

Legfőbb Ügyész úr álláspontja szerint az ügyészség gyakorlata törvényes és következetes, ha csak akkor indít nyomozást, amennyiben az adatok hivatali hatáskörében jutottak a tudomására, vagy ha feljelentést tettek. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy az ügyész semmit nem tehet, ha hivatali hatáskörén kívül, tehát magánemberként tudomást szerez bűncselekmény gyanújáról vagy büntett elkövetéséről. Ilyenkor rá is vonatkozik a Be. 171. § (1) bekezdése, hogy feljelentést tehet, és kötelező is a feljelentés, ha az egyébként mindenki másra kötelező, mert a Büntető Törvénykönyv szankcionálja a feljelentés elmulasztását. Az ügyész ezt a jogkörét a hivatali felettese előtt gyakorolhatja, de ez kvázi feljelentői minőségében és nem hivatali hatáskörben indított eljárás.

Legfőbb Ügyész úr álláspontja szerint a Be. 171. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés nyomán a nyomozóhatóság tagjának nagyobb a mozgásteret, mint az ügyészségnek. Legfőbb Ügyész úr felhívta a figyelmet arra, hogy a Nemzeti Nyomozóiroda keretén belül a Csúcstechnológiai Bűnözés Elleni Osztálynak, és a Budapesti Rendőrfőkapitányságon működő Csúcstechnológiai Bűnözés Elleni Alosztálynak is feladata, hogy az elektronikus és írott sajtóban, televíziós hírműsorokban közvetített bűncselekményt megvalósító, annak látszó cselekményeket értékelje, és ezek alapján hivatalból eljárást kezdeményezzen a rendőrség arra illetékes hatáskörrel rendelkező hatóságánál.

Annak érdekében, hogy a megszerzett információkat az ügyészi munkában is fel lehessen használni, a Legfőbb Ügyészség felvette a kapcsolatot szóban és írásban is a Nemzeti Nyomozóiroda igazgatójával. Ebben azt kérték, hogy a hatékonyabb bűnüldözés biztosítása érdekében, amennyiben a csúcstechnológiai bűnözés elleni osztály vagy a Nemzeti Nyomozóiroda bármelyik részlege az írott és elektronikus sajtó figyelése során olyan bűncselekményre utaló körülményt észlel, amely az ügyészségi nyomozás kizárólagos hatáskörébe tartozik, a jövőben ezekről az adott ügy nyomozására illetékességgel rendelkező ügyészségi nyomozóhivatalt tájékoztassák. A tájékoztatás alapján az ügyészség hivatali hatáskörében szerzett információ szolgál a büntetőeljárás megindításának alapjául. Legfőbb Ügyész úr álláspontja szerint ezzel a kiegészítéssel az ügyészi szervezet a vonatkozó törvények céljának, szellemének és betűinek megfelelően tudja ellátni feladatát.

3. A BIZOTTSÁG TAGJAINAK A BIZOTTSÁG ÜLÉSÉN MEGFOGALMAZÓDOTT ÁLLÁSPONTJA:

A bizottsági ülésen a képviselők arra kívántak választ kapni, hogy az interpellációval érintett ügyben az ügyészség eleget tett-e az Alkotmányban, a Magyar Köztársaság Ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvényben, illetve a büntetőeljárásról szóló törvényben megfogalmazott kötelezettségeinek.

A bizottság tagjainak véleménye szerint Gusztos Péter képviselő úr által megfogalmazott interpelláció alapvetően arra irányult, hogy kiderüljön, hogy ennek a társadalmi problémának a megoldására és megválaszolására az ügyészségnek vannak-e az alkotmányban vagy más jogszabályban rögzített eszközei, és van-e az ügyészségnek a megoldás keresésében jogköre, illetve felelőssége.

A bizottság tagjainak álláspontja szerint a „tudomásra jutás” kérdéskörében a Legfőbb Ügyész úr által adott értelmezés, amelyet a bizottság ülésén is kifejtett, a törvény szövegének egy szűkített értelmezését jelenti.

A bizottság tagjai a „tudásra jutást” kiterjesztőbben értelmezik, főleg azokban az ügyekben, amelyek a széles közvéleményt érintik, hiszen a kiegészítésben arról szólt Legfőbb Ügyész úr, hogy akár egy internetes vagy bármilyen újságban megjelent hír kapcsán nem lehet az ügyészségnek vagy az adott ügyésznek eljárást indítani. Az okfejtés ezen részével a bizottság tagjai is egyetértenek, megjegyezték azonban, hogy az interpellációban felvetett probléma nem egy kis, elszigetelt újsághirdetésből indult ki, hanem az egész országot, vagy az ország döntő részét felháborító, vagy legalábbis valamilyen szinten foglalkoztató probléma kapcsán. A bizottság tagjainak véleménye szerint, e vonatkozásban az ügyek súlyozása is fontossá válik.

A bizottság tagjai – a legfőbb ügyész úr kiegészítése és a vonatkozó törvényi rendelkezések értelmezése alapján – megállapították, hogy az ügyészség eljárása törvényes, minden tekintetben a jogszabályoknak megfelelő volt. A bizottság tagjai kiemelték, hogy az interpelláció bizottsági megtárgyalását nagyon fontosnak tartják, hiszen a Legfőbb Ügyész úr a szóbeli kiegészítése során ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a rendőrséggel való együttműködés keretében az elmúlt időszakban tettek, és a jövőre nézve is tenni kívánnak.

Mindezek alapján a bizottság döntése: A bizottság Dr. Kovács Tamás legfőbb ügyész interpellációra adott kiegészített válaszát egyhangúlag elfogadta.

A bizottság azt javasolja az Országgyűlésnek, hogy a Házszabály 117. § (4) bekezdés b) pontja alapján **fogadja el a bizottság ülésén az interpellált által kiegészített választ.**

Budapest, 2008. december 1.

Dr. Csiha Judit
elnök